

GADEBANDER OG INITIATIVER TIL FORBEDRING AF LOKAL- SAMFUNDETS SUNDHED

AF JAMES DIEGO VIGIL

James Diego Vigil er antropolog og Professor of Social Ecology, University of California, Irvine. Forfatter til adskillige artikler og bøger om gadebänder, urban psykologi og ghetto socialisering. Desuden konsulent og forswarets ekspert vidne i sager om bande relaterede drab.

RESUMÉ TIL BESLUTNINGSTAGERNE^{*)}

Hvis vi skal forsøge at løse bandeproblemer, må vi tale for en afbalanceret tilgang, som blander præventiv indsats, intervention og retshåndhævelse efter behov.

Dette strategipapir begynder med en beskrivelse af, hvordan fattigdom og marginalisering fører til "gadesocialisering" (dvs. opdragelse på gaden) og skaber gadebander og bandemedlemmer. Gadesocialiseringen underminerer og påvirker dernæst den ellers normale menneskelige udvikling på en sådan måde, at en gadesubkultur institutionaliseres. Før vi kan formulere de nødvendige præventions-, interventions- og undertrykkelsesstrategier, må vi se på disse banders rødder ved at undersøge de historiske og kulturelle erfaringer hos unge fra etniske minoriteter. En beskrivelse af de reelle forhold omkring tid, sted og mennesker vil øve indflydelse på formulering og implementering af afhjælpende strategier.

Vi må fokusere på social isolering, mobning, økonomisk marginalisering og kulturel repression, som beboerne i bandenabolagene dagligt er udsat for. Udtrykket "multimarginalisering" afspejler disse kræfters kompleksitet og uforanderlighed. Den menneskelige udviklings processer ændres og undermineres som forventet betydeligt under marginaliseringens og gadesocialiseringens betingelser. Som modvægt mod disse situationer og betingelser kan tid, sted og mennesker fungere som skabelon for en afbalanceret strategi.

Tid: At stjæle tiden fra den del af byungdommen, som er mest modtagelig for gadesocialisering, kan begynde med programmer og aktiviteter, der målrettes mod de tre mest betydningsfulde instanser for social kontrol i vores samfund: hjem og familie, skole og lærere samt retshåndhævelse og politi. Tid og timing er sagen, ikke kun når det gælder den tid, der i almindelighed står til rådighed for de unge, dvs. med hvem og hvor de tilbringer den, hvordan, og hvad de foretager sig – men også for de centrale områder i deres liv, som er "tidsmæssigt" afgørende for deres vækst og menneskelige udvikling.

Sted: Motiverede lovovertrædere, egnede målgrupper og fravær af kompetente vogtere/værger løber under visse tids- og stedsmæssige vilkår sammen og forøger sandsynligheden for kriminalitet, og den slags steder omtales som "hot spots". For at modvirke dette må vi aflægge den nuværende enten/eller-opfattelse af bandernes territorium og etablere situationer (dvs. sociale og personlige kanaler) og betingelser (dvs. bygninger og trygge steder), som kan genetablere nabolagets karakter og identitet. I løbet af 1960'ernes War on Poverty-program blev en tilsvarende idé realiseret under betegnelsen Teen Posts, og Stor-Los Angeles havde omkring 135 Teen Posts.

Mennesker: Det er nu indlysende, at når styringen omlægges og stedets magt omkonfigureres (eller reformeres og omstruktureres!), er mennesker det grundlæggende i ligningen. Den gruppe mennesker, der potentielt kan slutte sig til kampen for et sundt lokalsamfund, er stor.

Retshåndhævelses- og undertrykkelsesteknikker, som i forvejen bliver brugt for meget som løsning på et problem, de ikke er skyld i, har kun begrænset held med at påvirke bandeproblemet. Et fokus på problemets rødder vil skabe logiske løsninger, der ikke blot sigter på at dæmme op for den værste vold, men også på at indlede den lange, hårde march mod genetablering af social kontrol og afbalancering af den nuværende opskrift ved inddragelse af forebyggelse og intervention. I kombination og efter behov kan præventive foranstaltninger, interventions- og retshåndhævelsesstrategier benyttes gennem hele den enkeltes liv, så der tages hensyn til spørgsmål om menneskelig udvikling. At fokusere på, hvad de unge gør med deres tid, hvem de gør det sammen med, og hvor det foregår, og desuden på de steder, hvor sådanne aktiviteter sker, og på de mennesker, der er involveret i dem, er et meget solidt udgangspunkt.

*) Artiklen er et såkaldt policy paper beregnet for den store non-profit organisation The California Endowment. En stor privat fond og NGO paraplyorganisation, der uddeler fondsmidler til lokalsamfunds organisationer og projekter, som arbejder for lokalsamfundenes sundhed.

Alt for ofte har debatten om det rigtige modtræk mod ungdomsbanderne udviklet sig til en steril enten/eller-tilgang til strafeforanstaltninger. En bedre strategi er at tage fat på bandeproblemet ved hjælp af en åben, afbalanceret tilgang, der kan vejlede de politiske beslutningstagere, som ønsker at bekæmpe banderne. For eksempel er det i forbindelse med børneopdragelse normalt at stræbe efter balance mellem stokke og gulerødder, i kombination og efter behov. Det er sådan, vi opdrager vores børn til at tilpasse sig livet, som det konventionelt former sig. At give kærlighed, ømhed og emotionel støtte er en almindelig form for belønning, og at tilbageholde de samme følelser opfattes som en straf. For et stort udsnit af vores unge i storbyerne er livet mere straf end belønning: stressede familier, overbebyrdede skoler, et anstrengt forhold til politiet.

Denne ubalance må vi rette op på. USA er ikke to nationer: den indre by og alt det udenom. Hvad der i dag er brug for, er en afbalanceret tilgang til bandeproblemerne (foruden andre sociale problemer): præventiv indsats, intervention og retshåndhævelse. Vi skal genskabe balancen mellem stokke og gulerødder på en sådan måde, at det giver millioner af forældre mulighed

for at hjælpe deres børn med at leve et konventionelt liv. Vores børn har fortjent chancer og valgmuligheder tidligt i livet, som giver dem belønninger, for på den måde at blive styret i en produktiv retning.

Et eksempel på, hvorfor vi har brug for en ny tilgang, finder man i en artikel fra Los Angeles Times (Spano 2007), som fortæller om en gruppe bandemedlemmers pågribelse og arrestation. Disse gruppe-medlemmer intimiderede beboerne i et lokalområde og kontrollerede narkotikahandelen samme sted. Repræsentanter for FBI udtalte, at denne nye gruppe havde opfyldt det tomrum, som en anden gruppe havde efterladt sig, da den blev elimineret seks år tidligere i forbindelse med en indsats mod gadebander. Den måde, dette tidligere forløb udspillede sig på, bekræfter, hvad jeg for mange år siden skrev: "Efter at sherif embedet havde gennemført en udrensning i Barrio Cuca i 1978, hvorunder man anholdt og fængslede et antal meget aktive bandemedlemmer, var der relativt fredeligt i lokalsamfundet et par år. Men eftersom man kun havde sat én gruppe ud af spillet, var det et spørgsmål om tid, før en ny gruppe dukkede op. Og når den gjorde det, ville gadelivet i bar-

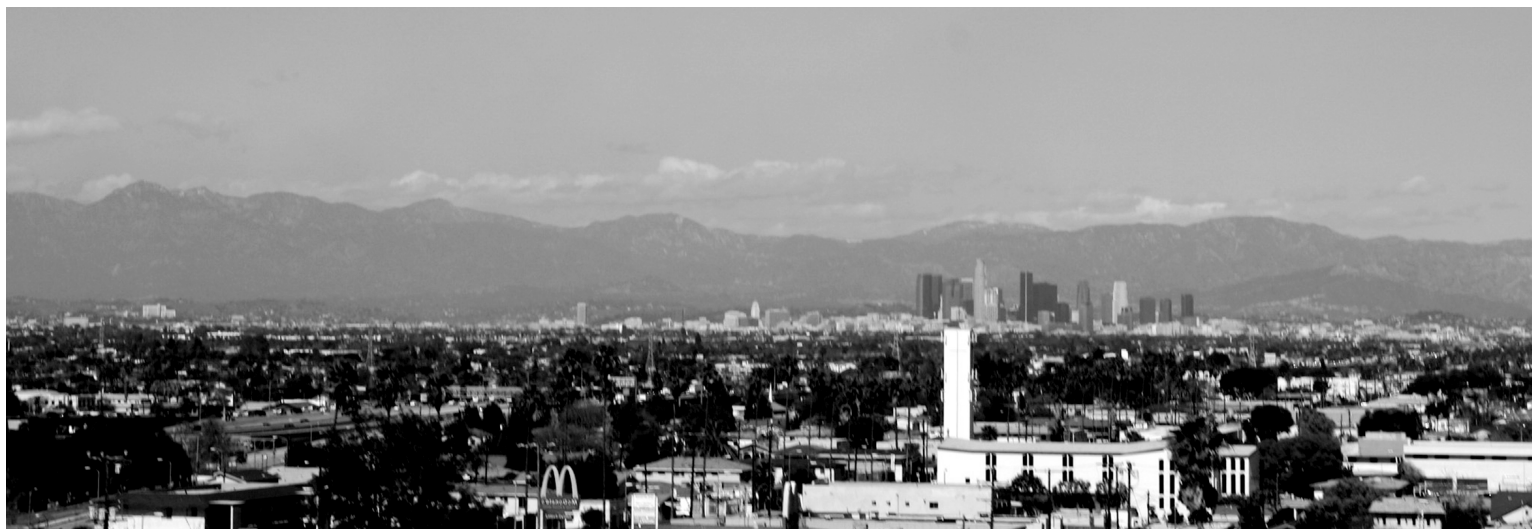
Megabyen Los Angeles – et areal på størrelse med Sjælland og 10.2 mio indbyggere.

rioen [det spansktalende lokalsamfund o.a.] blusse op igen.” Læren er, at løsningen på bandeproblemet ikke skal findes i fængsling af hver enkelt ny gruppe. “Vi glemmer tilsyneladende, at storbyernes ungdomsbander har udgjort en plage for USA siden begyndelsen af det 20. århundrede.” – “Så længe visse miljømæssige og økonomiske mønstre er uforandrede, vil bandesubkulturen fortsætte med at rekruttere nye medlemmer” (Vigil 1988a: 174-175). De situationer og betingelser, der skabte banderne og bandemedlemmerne i første omgang, er der stadig ikke sat tilstrækkeligt ind imod.

Dette strategipapir indledes med en beskrivelse af, hvordan fattigdom og marginalisering fører til “gadesocialisering” (dvs. at en gruppe unge opdrages på gaderne) og skaber gadebander og bandemedlemmer. Gadesocialiseringen underminerer og forvandler derpå subkulturen. Før vi kan formulere de præventive metoder, interventioner og undertrykkelsesstrategier, der er brug for, må vi se nærmere på disse banders rødder gennem det prisme, der udgøres af de etniske minoritetsunge og deres historiske og kulturelle erfaringer. Beskrivelse af det faktuelle grundlag bestående af tid, sted og men-

nesker vil kunne bidrage til formulering og implementering af afhjælpende strategier.

Los Angeles er både et mønster på bymæssig mangfoldighed, fuld af forskellige sprog og kulturelle traditioner og samtidig en potentiel krudttønde af etniske og racemæssige spændinger. I Los Angeles’ historie har vi set hurtige og ujævne forandringer, der har omformet en lille mexicansk *pueblo* til en vigtig amerikansk og global metropolis nærmest fra den ene dag til den anden. Under denne metamorfose er både den interne migration (fra små byer og forskellige regioner i USA) og den større immigration (fra fremmede lande) vokset eksponentielt, således at den hvide arbejder- og middelklasse efterhånden er blevet presset ud i forstæderne. Disse dramatiske sociale forandringer har belastet byens infrastruktur og institutionelle servicesystemer. Prisbillige boliger er blevet et problem for mange, først i lavindkomstområder som for eksempel Watts og meget senere i ældre, tidligere velstående nabolag som Pico-Unikon, hvor centralamerikanerne slog sig ned. Både hjem og skoler blev fyldt til over bristepunktet. Skoler bygget for nogle hundrede elever forventedes at kunne rumme det dobbelte antal.

Igennem årtier, mens de sortes og chicano-befolkningens ledere talte imod den urimelige og ulige behandling af folk i deres ofte fattige lokalsamfund, tog også relationerne til politiet en drejning til det værre.

Los Angeles er også mere end en lokal model af megabyen. Den er en prototype på et nedslående globalt fænomen: den problemlagede megaby. Los Angeles står over for den samme type problemer, der i en vis udstrækning rammer andre bycentre over hele verden, for eksempel Rio de Janeiro og Paris. Disse storbyer har genereret og genererer stadig megabander, først og fremmest i de fattige lokalsamfund. Rødderne til den såkaldte "gintifada" af minoritetsungdom i Paris' *banlieux* og svært bevæbnede banders etablering i Rio de Janeiros *favelas* har deres egen unikke historiske kultur. Men de subkulturelle processer udfolder sig på samme måde fra sted til sted. At forstå denne subkulturelle proces, som den fremtræder i Los Angeles, giver os værdifuld indsigt i dette globale fænomen.

Endelig kan denne bredere tilgang nedbryde de kunstige barrierer, som krigende hjemlige politiske ideologier har skabt, og som ofte stiller os over for et falsk valg, når vi skal forholde os til unge på gaderne – et valg mellem tvang og overgivelse. Jeg har arbejdet med disse spørgsmål igennem årtier, og det har hele tiden slået mig, hvordan ideologi kan føre til kommunikationsbrud, der stiller sig hindrende i vejen for problemløsning.

BANDERNES RØDDER

Bag de dynamiske kræfter, som undergraver lokalsamfundenes sundhed og velvære og skaber grobund for gadesocialiseringens rødder, ligger der centrale demografiske kendsgerninger og historiske transformationer. Når vi undersøger disse, må vi tænke på, at de hårdest ramte er børn, der hovedsagelig bruger deres tid i lokalsamfundet og på en måde, så de kommer under indflydelse fra ældre gadefolk. Disse "surrogatforældre" er kulturbærere for de første bander. Sådanne gadebander opstår normalt primært i etniske lokalsamfund

med lave indkomster. Nogle af banderne i Los Angeles kan spores helt tilbage til 1930'erne. Siden 1980'erne er antallet af bandemedlemmer vokset drastisk – fra 50.000 til over 100.000 i Los Angeles-området. Social isolering, mobning, økonomisk marginalisering og kulturel repression har i alt væsentligt opflammet og vedligeholdt denne gadesubkultur. Da storbyens økonomiske struktur forandrede sig og en storstilet immigration fejede ind over byen fra 1960'erne og frem, accelererede bandedannelsen også. Intet etnisk lokalsamfund har været immunt over for problemet, selv om det især er lokalsamfund befolket af chicanoer, afroamerikanere, vietnamesere og centralamerikanere, der er blevet påvirket. Specielt problematisk er det, at uassimilerede immigrantforældre forhindres i at tilegne sig passende børneopdragelsesvaner på grund af lange arbejdstider i lavstatusjob, hvilket får deres børn til at søge vejledning hos andre voksne uden for familien.

Bandeerfaringerne formes også af den måde, hvorpå hver enkelt etnisk gruppes specifikke historie og kultur interagerer med andre økonomiske og sociale kræfter i samfundet. Tid, sted og køn er centrale størrelser i denne dynamik. Grundlæggende er gadebanden et resultat af marginalisering, dvs. forvisning af visse personer eller grupper til samfundets yderkant, hvor de sociale og økonomiske betingelser resulterer i en følelse af magtesløshed. Denne proces optræder på flere niveauer som et produkt af pres og andre påvirkninger, der er i spil over længere tid. Udtrykket "multimarginalitet" afspejler disse kræfters kompleksitet og uforanderlighed. Denne virkelighed giver kun storbyens unge få valgmuligheder og ressourcer til at forbedre deres egne liv. De unge forsøger ofte at komme til at høre til på steder, hvor de ikke marginaliseres – og dette sted finder de så på gaderne og i samværet med en bande. Multimarginaliseringen skaber rammerne om gadebanders og bandemedlemmers dannelse. De samme pres og andre påvirkninger, som driver unge mænd ind i bander, påvirker også de unge kvinder, som derudover må bære den ekstra byrde af manipulation og

Da den kun 23 årige filminstruktør John Singleton brød igennem i 1991 med filmen *Boyz n The Hood* ("Kvarterets rødder"), blev den fint afviklede socialrealistiske film, med rapperen Ice Cube i hovedrollen, noget af en øjenåbner for den hvide amerikanske middelklasse. Filmens skildring af ghetto socialiseringen af børn i South Central Los Angeles var antropologisk set endog meget præcis.

udbytning fra mandlige bandemedlemmers side.

I marginaliseringens kølvand afspejler gadesocialiseringsprocessen flere træk ved bandemedlemmernes liv. Familie- og hjemmelivet bliver destabiliseret, især for de mest marginaliserede segmenter af befolkningen (Vigil 2007); en usystematisk skolegang bliver hurtigt en konsekvens (Vigil 1999). Når de unge har tomrum i deres erfaringer både med skole og hjem, finder de deres egen vej ud i gaderne, baggyderne, tagtoppene, de ubebyggede grunde og gadehjørnerne. Hvad der begynder som drengegrupper, som i begyndelsen kun har eventyr og sjov til formål, ender med at udvikle sig til en lokal gadebandesubkultur med egne regler og forskrifter. Med tiden kommer banden til at bestå af en kammeratgruppe af varierende alder. Slutresultatet bliver en gadebefolkning, som mangler konventionel socialiserende indflydelse fra hjem, skole og retshåndhævelse, og eftersom ingen har grebet ind (og dermed legemliggjort samfundet), er en gadebande blevet til en halvt institutionaliseret ungdomssubkultur, hvor ældre unge er med til at vejlede og indføre novicerne i gadebandens livsform. Det bliver mere almindeligt for disse bandemedlemmer at handle i forbindelse med organiseret kriminalitet som de narkokarteller, der findes spredt langs grænsen mellem USA og Mexico, eller andre, større netværk på den vestlige halvkugle.

HVORDAN MARGINALISERING OG GADESOCIALISERING PÅVIRKER DEN MENNESKELIGE UDVIKLING

De menneskelige udviklingsprocesser undergår, som man kunne forvente, betydelige ændringer og undermineres faktisk af marginaliseringens og gadesocialiseringens omstændigheder. Forhindringerne og barriererne (straffene!) sætter ofte det mulige positive udbytte helt i skygge. Selv om de påvirker alle unge de pågældende steder, er det de fattigste af de fattige og de kulturelt set mest konfliktramte personer og grupper, der rammes hårdest. Det er dem, der er mest udsat for dyb gadeso-

cialisering og for at blive bandemedlemmer. Selv om alle unge stresses af et multimarginaliseret miljø, er det kun mellem 10 og 15 procent af de unge i de fleste af disse nabolag, som formelt slutter sig til bander (Vigil 1988a; Short 2001; Esbensen og Winfree 1998), og af dette tal "modnes" cirka 70% så meget, at de trækker sig ud igen (Vigil 2007). De resterende omkring 90% af den samlede gruppe er mindre marginale i de fleste af de sociale, økonomiske og kulturelle dimensioner, som er nævnt ovenfor, og dermed mere tilbøjelige til at følge en konventionel udviklingsretning.

Inden for denne befolkningsgruppe er der forskellige aspekter af den menneskelige udvikling inden for de sociale, emotionelle, kognitive og fysiske livsområder, som viser, hvor og hvornår valgene blev truffet – eller mere korrekt, hvilke betingelser som tvang dem ind i gadesocialisering og dermed en ukonventionel livsform. At forstå disse beslutningstræer kan kaste lys over det følgende.

For det første er der ønsket om at høre til, både af selvbeskyttelseshensyn og af sociale grunde. Det er ret indlysende, at bandens sociale dimension måske er den vigtigste af alle. "Ønsket om at være veldigt" er almindeligt for alle grupper af unge mennesker, men denne menneskelige bestræbelse antager forskellige afvigende former blandt bandemedlemmerne. For det første er det på gadeplan, det afgøres, hvem som er veldigt af hvem, og hvorfor. I fravær af konventionelle påvirkninger ender det med, at de omsorgspersoner og lærere, der fører de unge gennem disse "barske gader", bliver de ældre bandemedlemmer – de mest betydningsfulde spillere i en kammeratgruppe af varierende alder. Disse *veteraner* (eller OG'er – *Original Gangsters*) er de magtformidlere på gadeplan, som alle må forholde sig til – også unge mennesker, som ikke er bandemedlemmer. De er både frygtet som potentielle overfaldsmænd og respekteret som potentielle beskyttere. En stor del af unges bandeadfærd udspringer af denne frygt, hvor de unge har tendens til at efterligne dem, de frygter mest, mens de samtidig søger beskyttelse fra dem. I gadens verden er

OG'en genstand for både frygt og efterligning. Men i endnu højere grad repræsenterer det ældre bandemedlem magten – for et ungt menneske, der forsøger at opbygge et selv billede, er det en person, som det ville være rart at være afholdt og accepteret af.

Den anden kategori, det emotionelle plan, er tydeligst på pubertetskrisens højdepunkt, der ledsages og stærkt påvirkes af kropslige forandringer og hormonale tilpasninger og ubalancer. For alle unge indebærer det at gå fra barndom til voksenliv en marginal statuskrise, der omtales som det psykosociale moratorium. Pubertetsunge har en tendens til at ønske at undgå traditionel voksen overvågning, og de afviser den faktisk ofte på det kraftigste i denne fase. Der indfinder sig en forstærket fornemmelse af personlig flertydighed og forvirring, og dette påvirker selvidentificeringens veje, således at disse udviklingsstrin bliver mere selvbevidste i gadelivets kontekst, hvor presset og kravene sommetider er overvældende (Erikson 1968; Vigil 1988a, 1988b, 2002). Jegdannelsen, gruppertilknyningsprocessen og valget af rolleadfærd er dominerende i dette tidsrum. Det er især tilfældet, fordi der hersker udviklingsmæssig spænding mellem den tidlige hjemmesocialisering, som ofte har været domineret af kvinder, og den nye gadesocialisering, som varetages af en mandlig kammeratgruppe af varierende alder. Det er ikke bare et tilfælde, at det er i ungdomsårene (13-16), de mest personlige spændinger og konflikter opleves, og hvor man er mest tilbøjelig til at komme i konflikt med loven (Hirschi og Goffredson 1983).

Det er derfor heller ikke noget tilfælde, at disse fejludformede jeger finder trøst og lindring i gruppen. Gruppen er det sted, hvor de sammen med andre skrøbelige jeger – som puslespilbrikker, der søger samling – finder en "fuldstændighed", som giver dem en følelse af tryghed, de sjældent eller aldrig har oplevet før. Hvad skal de gøre, om ikke acceptere den rollegestalt, som gruppen i årenes løb har udformet til andre tilsvarende utilfredsstillende og rodløse unge?

Kort sagt, for at forstå bandetilknytningens og bandeidentifikationens udviklingsprocesser må man se jeget, gruppen og de rollepsykologiske faktorer i et lys, der kan gengive disse meget reelle forbindelser og interaktionsmønstre. Man må gå bag om disse rødder i de unges fortid for at kunne vurdere og forstå, hvordan et ungt menneske omformes til en "gadepersona".

At forsøge at få vennerne til at kunne lide sig og at forlade sig næsten udelukkende på dem, når man ønsker vejledning og retning i livet, kan også skabe kaos på bandemedlemmets kognitive niveau, den tredje udviklingskategori. Mange af de fysiske og mentale uoverensstemmelser, som bandemedlemmerne udviser, er en afspejling af denne tendens: Man forsøger at være barsk, selv om man ikke er det; man overdriver gadestilen i sin påklædning; man tager ikke skolebøgerne med hjem; man spiller op til banden som publikum; og man fingerer opsætsighed mod autoriteter. I overensstemmelse med denne variable adfærd fremviser visse bandemedlemmer næsten en Jekyll og Hyde-personlighed, hvilket er en afspejling af et kamæleonisk aspekt af bandelivet.

En stor del af det, der er sagt om den følelsesmæssige tilstand i puberteten, vedrører det sidste aspekt af den menneskelige udvikling, de fysiske forandringer. Selv om en persons indre hovedsagelig undergår maskerede forandringer, er det meget mere indlysende, når den fysiske fremtoning sladrer om uafklarethed og usikkerhed. Stemmen forandrer sig, højden vokser, de kropslige forandringer – alt dette skaber den pågældende på ny, og selvkontrol og selvstyring kommer under beskyldning. Alle disse fysiske forvandlinger sender et budskab til omgivelserne: Her har vi en person, der er under udformning. Som reaktion på denne forvandling må et ungt menneske ofte vise sit mesterskab ved at præstere noget eller udmærke sig i en eller anden henseende.

Men i modsætning til teenagere, der socialiseres ind i konventionelle færdigheder, viser gadeungdommen sin dygtighed på andre områder. Først og fremmest gæl-

der det om at vise et “barsk” ansigt. Nogle få er faktisk meget barske eller ligefrem “ude af kontrol” – de kan både give og tage imod. Disse enkelte personer er normalt dem, der har været igennem traumatiske forløb i deres tidlige barndom eller er usikre på sig selv og derfor overdramatiserer deres barskhed. En gadeverden skaber en beskyttende fysisk fremtoning – en attitude, der kan tjene både til at afskrække potentielle aggressorer og til at intimidere; kort sagt en “gadecamouflage”.

På den anden side er der mange flere gadeunge, som forholder sig tentativt og usikkert til det at demonstrere og styre denne barskhed. Det gælder især dem, der er bagud i alle eller de fleste udviklingskategorier. Disse unge mangler sikkerhed i at lægge sig op ad det ønskede image og den dertil knyttede adfærd, og de er ikke specielt disponerede af tidlige emotionelle nederlag, der kunne give anledning til raseri, hvorfor de har problemer med den barske attitude. De viser den kun usikkert, og billedet bliver mere utydeligt og fremstår som en halvhjertet positur. Men for dem, der har held til at ramme det rigtige udtryk – hvad enten de nu faktisk er barske eller bare fingerer – består belønningen i beundring fra de andre bandemedlemmer og især fra det større gadesamfund.

Monster Kody (Shakur 1993) beskriver i sin selvbiografiske fremstilling af sine gadeerfaringer fra South Central Los Angeles, hvordan man når frem til niveauet *Ghetto Hero* hos alle berørte parter. Når man har opnået respekt og status, kan man holde hovedet højt, når man spankulerer rundt i nabolaget. Ulempen er selvfølgelig, at man netop i kraft af sin høje cigarføring i lighed med revolvermændene fra det gamle Wild West også kommer til at udgøre et mål for andre, der selv kan opnå status ved at vippe en af pinden. Den store eksponering kan også have andre fordele. Selv om fysisk styrke og image tæller i denne udviklingsfase, er der mange unge, som benytter deres ry som “barske” til at skaffe sig adgang til karrierer som narkobosser eller bandeorganisatorer – de såkaldte “shot callers”, som bestemmer, hvornår voldshandlinger

iværksættes, af hvem, og imod hvilken rivaliserende bande, således at volden udføres af andre på deres ordre. Som vi har set, forløber visse udviklingsfaser af sig selv, f.eks. de hormonale og fysiske forandringer. Andre faser er derimod afhængige af det økokulturelle system, en person lever i – hjem, skole eller gader plus de rollemodeller, der er at finde her. Hvordan jeget formes og vokser, er afgørende for, om man i for høj grad kommer til at læne sig op ad gruppen, hvilket kan gøre den enkelte kammeratafhængig og få ham til at overgive sig til gruppen. Dette kan være vanskeligt at konstatere, for sagen kompliseres bortset fra udviklingsmæssige forhold af, at de fleste unge er fælles om visse grundlæggende behov og deltager i mange normale aktiviteter. De kan være udtryk for stræben efter venskab, valg af sociale sammenkomster, deltagelse i gruppens daglige sladder eller indtagelse af alkohol og narkotika. Men gadelivet opstiller andre forhindringer og indebærer forskellige valgsituationer, der skævvrider disse faser og normale aktiviteter.

Derfor er gadebanden i et bandeplaget lokalområde blevet en konkurrent til andre af identitetsdannelsens kilder, og den erstatter ofte familie, skole eller andre konventionelle påvirkninger. Siden gadebandernes begyndelse for mere end seks årtier siden har de primært bestået af grupper af pubertetsdrengene og unge mænd, som er vokset op sammen, normalt i kammeratskabsgrupper i lavindkomstområder af en storby. Deltagerne praktiserer i fællesskab både konventionel og antisocial adfærd (Thornberry 2001). Den antisociale adfærd tiltrækker sig naturligvis både myndighedernes og offentlighedens opmærksomhed (Decker og Van Winkle 1996, Curry, Richard & Fox 1994, Bursik og Grasmick 1995).

I GADEBANDERNES RØDDER FINDER MAN OGSÅ LØSNINGERNE

Af dette korte rids af gadebandelivsstilens rødder og traditioner fremgår det, at kendsgerningerne om tid, sted og mennes-

ker kan fungere som skabelon for en afbalanceret strategi. En sådan strategi til bekæmpelse af banderne må lægge vægt på præventiv indsats og intervention. Denne samordnede indsats kan udfylde et stort aktuelt tomrum ved at føje belønninger til straffene. Hvis man vælger denne bredere og mere omfattende tilgang til forbedring af lokalsamfundets sundhed ved at fokusere på unge i risikogruppen, vil man også komme til at arbejde med de menneskelige udviklingsprocesser (socialt, emotionelt, kognitivt og fysisk). Vores samfund må tage fat på de problemer, der knytter sig til bandefamilierne, og forsyne forældrene med mestringsstrategier, når det gælder vejledning af deres børn. Skolerne er hårdt pressede, men vi må alligevel gøre et alvorligt forsøg på at mildne de undervisningsmæssige problemer hos børn i risikogruppen.

En præventiv indsats må sætte ind i den tidlige barndom og fortsætte til 8-9-års-alderen. Lokalsamfund og myndigheder må vælge en proaktiv tilgang til de primære problemer blandt den almindelige befolkning i lavindkomstområderne, og desuden må man indtænke sekundære præventive initiativer for specifikke unge i risikogruppen og tilknyttede spørgsmål. Interventioner skal sigte på de altafgørende præpubertetsår, fra 9 til 12-13, og de bør omfatte behandling og arbejde med unge, som er tæt på, men ikke dybt involveret i gadelivet. Tidligt at tale unge fra at antage attituder og adfærd, der tydeligvis fører videre til ungdomskriminalitet og egentlig kriminalitet, åbner mulighed for, at de kan vende tilbage til mere prosociale aktiviteter.

Mange af disse unge mennesker mangler de erfaringer fra tiden før arbejdslivet, som bidrager til menneskelig vækst og udvikling, for eksempel overbevisninger og adfærdstræk, der udtrykker disciplin, lydighed, punktlighed, ansvarlighed og det at sætte en ære i arbejdet og tillægge det værdi i sig selv. Det er af denne grund, mange observatører og skribenter har fremhævet, at økonomiske problemer er det vigtigste, når det gælder om at få unge mennesker væk fra gaderne – altså uddannelse, arbejde, job og så videre ved at

engagere de unge i produktive, konventionelle aktiviteter og give dem et grundlag af færdigheder, viden og holdninger, som de kan bruge resten af livet. Dette vil også gøre dem til interessenter i det almindelige samfund. Men allerede inden dette punkt er der visse andre ting, vi må overveje: Hvordan “stjæler vi tid” fra dem, og hvornår skal vi omlægge deres tidsforbrug på gaderne ved at involvere dem i konventionelle aktiviteter?

TID

Den tid og den indsats, de fleste af os yder i vores liv, fører generelt til resultater. Det kan være positive eller negative udfald, alt efter hvad vi har adgang til og erfaringer med, og hvem vi identificerer os med. I et konventionelt liv lærer vi visse færdigheder, skaffer os viden og udvikler holdninger, der bliver til livslange redskaber til overlevelse og succes. Forældre stræber efter at lære deres børn disse ting eller præsentere dem for rollemodeller, vejledere og ressourcer, der kan bidrage til opnåelsen af disse mål. I lokalsamfund, hvor der hersker begrænset social kontrol, og hvor gadesocialiseringen har overtaget, begrænses disse muligheder betydeligt, hvis ikke de er helt fraværende. Faktisk har man påvist, at de færdigheder, den viden og de holdninger, der skabes på gaderne, fører frem til et destruktivt, ukonventionelt liv.

At stjæle tid fra de storbyunge, der er mest modtagelige for gadesocialisering og bandeliv, er en vanskelig opgave. Denne type bestræbelse omfatter programmer og aktiviteter, der er målrettet mod de tre mest betydningsfulde institutioner til social kontrol i vores samfund: hjem og familie, skoler og lærere, samt retshåndhævelse og politi. Tidsstyring er af yderste vigtighed.

Tid og timing er spørgsmålet, ikke blot når det gælder den tid, der i almindelighed er til rådighed for unge – dvs. med hvem og hvor de tilbringer den, og hvad de foretager sig – men også når det gælder nøglefaktorer i deres liv, som er “tidsmæssige” omdrejningspunkter for deres vækst og menneskelige udvikling. Det første mål

er hjemmet, som også er det mest komplicerede, fordi det involverer så mange niveauer og i det store og hele er en privatsag. Men dette kan og skal begynde på lokalsamfundsniveau, hvor forskellige grupper og organer kan mødes for at diskutere en samarbejdende, koordineret strategi for hjem og forældre i lokalområdet. Forældrerådgivningsinitiativer kan samle de eksisterende programmer og praktikere, som arbejder i lavindkomstområder, om at opstille et "pensum" for de mest trængende forældre. Hjemmene bør udvælges efter udviste forældrefærdigheder eller mangel på samme, og uden stigmatisering af de udvalgte, med henblik på at hjælpe forældrene med at genoptage (eller nyoptage) forbindelsen med deres børn på måder, der påvirker dem i en vis udstrækning. Bandeforskningen har vist, at et belastet familieliv ofte ikke rummer megen (om overhovedet nogen) udøvelse af forældreroller, især når man også kan se (Vigil 2007), at forældrene enten arbejder for meget eller er invaliderede af mange af deres egne barndomsoplevelser eller problemer, som aldrig er blevet taget op og løst. I praksis bør rådgivningen centreres om forældrene som individer såvel som forældrene som forældre, idet barnet er slutmodtageren, alt i et forsøg på at bryde den patologiske cirkel for de familier, der har børn i banderne.

Rådgivningen kan underbygges med forældreskoler. Mange forældre, der aldrig har oplevet det i deres egen ungdom, mangler forståelse for, hvad godt, sundt forældreskab er for noget. For nogle forældre bør denne uddannelse gå hånd i hånd med den ovenfor beskrevne rådgivning. Faktisk kunne de informationer og indsigter, der opstår gennem rådgivningen, let fungere som grundlag for forældreuddannelsen. Generelt er fokusering på hjem og familie det første skridt til at stjæle tid fra gadesocialiseringen. Sidstnævnte dominerer i de tidlige faser af aspirerende bandedmedlemmers liv, sommetider allerede i 8-9-års-alderen, og sporer dem ind på en destruktiv livsform. Dette fokus på familien bør betragtes som indledningen til en proces, der skal fortsætte med introduktion af andre instanser af social kontrol.

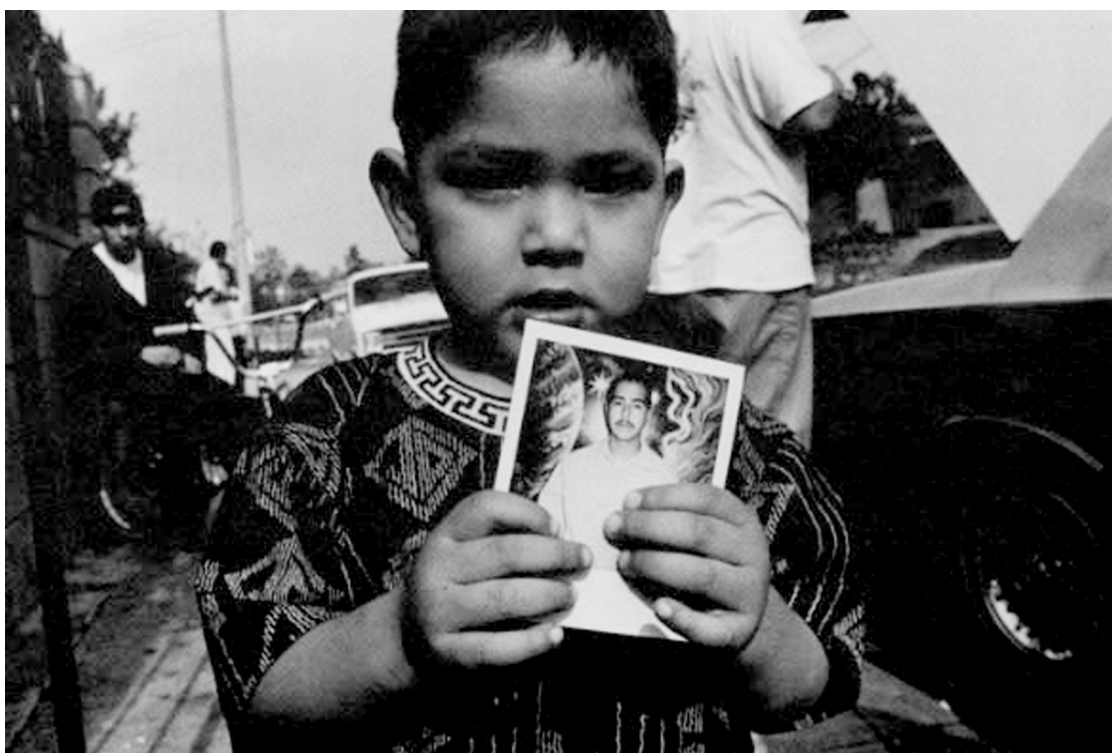
Efter familierne er skolerne den vigtigste arena, der optager de unges tid. Skolegangen påvirker udviklingen af en persona, som kan fastholde vores samfundsmæssige livsform. Som vi udmærket ved, har skolerne fejlet på dette punkt i mange lavindkomstområder med gadebänder. Skolegangen har for disse børn ofte været en proces præget af løsrivelse og droppen ud. De bruger mere tid uden for skolen, og uden for hjemmet, efterhånden som gaden tager over. Jeg har skitseret nogle af de praksisser og metoder, som kan bidrage til at bringe unge på det rette spor uddannelsesmæssigt (Vigil 1999, 2004), men der er brug for mere arbejde om dette emne, især i samarbejde med forældreledere og lærere. På dette sted må det være tilstrækkeligt at sige, at fornuftige præventive strategier og intervention skal ske i overensstemmelse med grundlæggende pædagogiske tankebaner og principper for menneskelig vækst og udvikling. Der bør især sigtes på de sociale, emotionelle, kognitive og fysiske aspekter. Respekt, fremhævelse af positiv forstærkning, opmærksomhed over for selvopfattelsen, en demokratisk læreproces, følsomhed for kulturelle forskelle og nuancer samt anerkendelse af forskelle i evner inden for elevgruppen er blot nogle af de faktorer, man kan overveje.

Skoletiden er afgørende. Der er iværksat mange nyskabende, men mislykkede bestræbelser på at fastholde de unge i skolen. Enhver ny tanke må have bid, men bør ikke være uafbalanceret. For eksempel er det almindeligt at niveaudele undervisningen, så elever med lavt præstationsniveau sættes sammen i grupper. Men denne teknik bør undgås, da den forstærker "gruppedannelsens" tendens og mønster, som i almindelighed er fælles for al bandedannelse. I stedet bør der gives individualiseret undervisning, begyndende med et personaliseret læseprogram, der kan inddrage hjælpere fra gymnasier og højere uddannelsesinstitutioner i lokalområdet. Faktisk bør læsning og kun læsning udgøre det primære fokus i de tidlige skoleår, eftersom det er på dette tidspunkt, frigørelsestendensen i forhold til læring og skoler begynder. For eksempel benytter

Mark, 12 år, hænger ud sammen med the Evergreen Boys og drømmer om at eje en bil.

Fotos fra LA-fotografen Joseph Rodriguez' "Photo Essay: Gangs of East Los Angeles".

Michael, 4 år, med et foto af faderen, som er fængslet og anklaget for drab.

mange lærere en tidsintensiv teknik til at hjælpe eleverne i gang med deres læseudvikling. Eleven bliver bedt om at skrive en historie om en hændelse eller person i vedkommendes liv. Læreren skriver historien, mens eleven fortæller den, og de diskuterer indbyrdes, hvilke illustrationer der skal ledsage fortællingen. Her spiller de lokale hjælpere en rolle med tegninger og illustrationer til "børnebogen". Eleven får således en personlig bog at arbejde ud fra og dele med de andre elever, som måske selv har skrevet tilsvarende lærerassisterede historier.

Ud over at lette læsningen giver historien og/eller tegningerne læreren indsigt i barnets emotionelle og sociale liv. Med den rette, fornuftige tilgang kan denne information derpå føres tilbage til forældrerådgivningsprocessen. Desuden vil eleven også vinde på denne frihed til at indføre elementer og realiteter fra deres eget liv i undervisningsprocessen. En sådan teknik afspejler den økokulturelle tilgang, som anvendes af forskere (Weisner 1997), når de forsøger at skabe et interviewformat, som lader den interviewede anslå tone og retning i udvekslingen. På denne måde forbedres også det akademiske klima, eftersom lærerne får ny indsigt og information, hvorpå de kan basere deres undervisningsstrategier. Endelig kan der som nævnt ovenfor etableres en feedbackløkke, som kan skabe forbindelse til forældrerådgivning og -uddannelse.

Alternative skoler, der fra begyndelsen var tænkt som en indsats mod lærings- og adfærdsmæssige vanskeligheder hos high school-elever, har i vid udstrækning udviklet sig til et interventionistisk bluffnummer. Desværre forstærkes gruppedannelses- og niveaudelings-fænomenerne fra de små klasser yderligere, når en elev bliver anbragt på en alternativ skole eller efterskole (*continuation high school*). Her opnås en yderligere sammenhængskraft ved at sætte alle elever med alvorlige problemer sammen. Det har, som visse observatører utilsløret har formuleret det, udviklet sig til en slags "fængsel light". Dette er trist nok ikke kun en metaforisk beskrivelse. *Jackson High* i Los Angeles var i 1930'erne en skole for slemme

drengene. Da embedsfolk fra det offentlige skolevæsen for nylig skulle omdanne den til almindelig underskole, fandt de en fængselscelle i kælderen.

I stedet for at skabe flere "fængsel light"-institutioner har vi brug for at overveje, om vi kan fastholde eleverne i den almindelige high school på en anden og mere struktureret måde. Nyere initiativer på området er blandt andet en slags kasernearrangement i bygninger, der kan huse eleverne døgnet rundt. Eleverne vælger selv denne skoleordning på grundlag af deres holdninger og adfærd. For eksempel udvalgte en fodboldtræner i Pico Rivera ofte bandemedlemmer til fodboldholdet på grundlag af deres adfærd. Hvis han greb dem i at gøre noget forkert, for eksempel tyveri af en tegnebog, opfattede han det som en handling, der krævede mod, og satte dem derfor på fodboldholdet. Selvvalg af denne type – en slags moralsk jiu-jitsu – kan med forældredeltagelse og -anerkendelse fungere. Det er en af flere mulige mekanismer, hvormed det frivillige kaserne-læringsmodul kan tage fat på aspekter som for sent fremmøde og fravær, forstyrrelse af arbejdsroen, gadebandeagtig adfærd og andre former for skolefjendtlige attituder og handlinger.

En bred og positiv strategi til at skabe kontakt med marginaliserede elever ville således gå i den modsatte retning af, hvad man i øjeblikket ser i skoleverdenen. I dag er det mere almindeligt for skoleledelsen at presse eller smide eleverne ud, hvis de udviser bandeadfærd eller klæder sig som bandemedlemmer. Kaserne-tilgangen ville indebære en form for gruppedannelse, hvilket altid er et problem, men strukturere den på en måde, så der kan redegøres for hvert enkelt sekund i vejledningen og styringen af den unge.

Et andet eksempel på, hvordan det kan gøres, er historien om en high school-leder, der forsøgte at kontakte og inddrage centrale enkeltpersoner, omvendte dem til sine normer og derpå brugte dem som grundlag for at ændre og inddrage gadekulturen som helhed. I dette eksempel – et forstadsmiljø bestående især af mexicansk-amerikanere – tilhørte en gruppe teenagere på den lokale high school den lokale

bande. Den mandlige skoleleder, der selv var vokset op som fattig dreng på gaden, tog kontakt med et par af gruppens ledere og inddrog dem i en samtale om, hvorfor de ikke gjorde andet end at hænge ud på skolens toiletter. Han fulgte samtalen op igennem de næste uger med flere diskussioner og inddrog strategisk de øvrige gruppe-medlemmer i samtalen. Efter et stykke tid fordampede bandemedlemmernes gruppefacade – en gruppeattitude, der blev indlysende for bandevejlederne. Lederen spurgte dem så, hvad de syntes skolen manglede af studieprogrammer, som de kunne interessere sig for. Et bokseprogram blev iværksat på grundlag af deres ønsker. Senere opstod ideen om en elevstyringsgruppe, der skulle supplere de almindelige elevaktiviteter. Der blev oprettet et “Boy’s Council” af marginaliserede bande-elever, og de begyndte at mødes en gang om ugen for at diskutere spørgsmål af interesse for hele skolen.

Disse eksempler demonstrerer, at når man kan kommunikere og interagere med et bandemedlem uden gruppens indblanding, dukker der ofte en anden og meget tit sårbar person frem. Skoleledere og lærere skulle i lyset af denne tendens forsøge omhyggeligt at adskille og individualisere rådgivning og resocialisering af bandemedlemmer og “prospects”. Jo mere private og intime former det kunne foregå under, jo mere sandsynligt ville det være, at personen bag den gruppeskabte facade kunne nås. På grundlag af denne tilgang bliver der etableret kontakt og skabt tillid, og barnet får selvtillid nok til at tale frit om sine prøvelser og genvordigheder. Med brug af materialer fra undervisningskurser i bandevæsen kan lærerne også nyttiggøre informationer konstruktivt, så de sikrer sig, at børn, der allerede har knyttet sociale bånd på gadeplan, ikke får disse bånd positivt forstærket i klasselokalet.

Der er så mange eksempler og ideer, hvor skoleledere og læringsprogrammer kan gøre en forskel ved at beslaglægge elevernes tid. Kort sagt bør det prioriteres at holde eleverne fast i skolen, borte fra gaderne, og engagere dem i læsning og læring samt hjælpe dem til at tage hånd

om det altgennemsyrende bande-problem.

Hvis hjem og familier og skoler og lærere hver har deres rolle at spille, gælder det samme politi og retsvæsen. Efter at banderne har taget over, hvor hjem og skoles indflydelse er svundet ind, ved at tilbyde de unge nærhed og næring, instruktion og læring, er politiet og retssystemet i almindelighed trådt til som “specialister i social kontrol på gaden”. For visse børn, der i særlig grad er ude af kontrol, er politiet ofte den eneste kontrolinstans i deres liv. Mærkeligt nok bliver politiet så den eneste rollemodel, de har. Det er især tilfældet, når politiet ikke har daglig kontakt og interaktion med gadebefolkningen. For at lære af denne interaktion har politiet i bandeområderne udviklet flere forskellige tilgange og programmer, der har fungeret. Det vanskeligste mål for politiet er at få bandemedlemmerne væk fra gaderne og involveret i andre måder at bruge deres energi på, og derved give næring til mere gensidigt respektfulde relationer mellem politi og unge. Der kan henvises til masser af eksempler, hvor politiet har udfyldt denne rolle ved at gøre den sociale kontrol til et spørgsmål om at fremskaffe prosociale beskæftigelser og aktiviteter til børnene. I den henseende har politiet vist henholdsvis børnene og lokalsamfundet to forskellige ansigter.

Min egen barndom var positivt påvirket af et program fra DAPS (Deputy Auxiliary Police of the Los Angeles Police Department), som blev implementeret i de lokalsamfund, hvor banderne florerede. DAPS tilbød sportfaciliteter og rekreative muligheder samt ekskursioner. Sherifkontoret i L.A. grundlagde *Hollebeck Youth Center* for mange år siden. Der har været mange andre ikke-undertrykkende strategier, som er blevet taget i brug, men af den ene eller anden grund droppet igen. En af dem var VIDA i slutningen af 1990'erne – et program fra sherifkontoret, der mindede om en kaserneoplevelse for unge førstegangs-lovovertrædere. Det nuværende L.A. Bridges-program sammenfører forældre, lærere og politi med henblik på interventioner over for børn i de mellemstore klasser. Det er endnu en god idé, som har været noget handicappet: Mens den spredte

sig til hele byen, modtog den en minimal økonomisk støtte for så stor en opgave.

Et andet eksempel er L.A.s sherifkontors program *Community Oriented Police* (COPS). Eftersom jeg selv har evalueret COPS, kan jeg bevidne dets succes og effektivitet. Der er flere komponenter i COPS, men det primære mål er at indsnævre afstanden mellem politiet og lokalsamfundets beboere på måder, som nedbryder det fjendskab, der kan eksistere mellem dem. At genindføre en slags "panserbasser" på lokalsamfundsplan har skabt goodwill og åbnet kommunikationslinjer. Af de unge i risikogruppen bliver politiet ikke længere set som en trussel eller et problem, men som en del af løsningen.

Faktisk er de ovennævnte strategier til hjælp for hjem, skole og retshåndhævelsessystemets socialiseringsrutiner, fordi de fjerner tid, som ellers ville blive brugt på gadesocialisering. Og ikke bare tager tiden væk, men også erstatter den med alternativer, der opbygger vaner og færdigheder som gode samfundsborgere. Trist nok har gadesocialiseringen indtil nu optaget hovedparten af de unges tid, og dette har skabt forhærdede gadebandemedlemmer. Hvis vi kan stjæle al den tid, eller i hvert fald en del af den, kan vi begynde at rokke ved denne dynamik. Og så kan vi sætte ind mod det næste mål: Stedet.

STED

Gadesocialisering skaber i almindelighed en voldelig gadesubkultur. Der findes lokale "hot spots", som understøtter det voldelige mønster. Muligheden for at skabe kaos og vold på gaden er sådanne steder en konsekvens af de foreliggende muligheder. En ung, der tilbringer mere tid sammen med kriminelle, vil med stor sandsynlighed komme til at deltage i lovovertrædelser. Kort sagt løber motiverede lovovertrædere, egnede mål og fravær af kapable formyndere på visse steder og til visse tider sammen og forøger sandsynligheden for kriminalitet. Stedet kan undersøges ud fra mindst to perspektiver. For det første er der realiteten af visse "hot spots" som

steder, hvor kriminalitet og vold stiger. For det andet er der omstridte områder mellem bandernes territorier, og de findes i flere former. I én form praler bandemedlemmerne stolt af, at de beskytter det faktiske rum og deres kvinder og hjem. I en anden form er det et symbolsk rum eller "territorium", som skal beskyttes mod økonomiske indtrængende, der har besluttet at etablere kontrol med narkomarkedet.

Politiet har normalt forholdt sig til hot spots ved at optrappe patruljering og bemanding med henblik på at drive de kriminelle væk. Men noget tyder på, at dette normalt bare fører til, at de skyldige flytter et andet sted hen, hvor de fortsætter gruppeaktiviteten på gadeplan, kriminel eller ej. Et hot spot er grundlæggende mobilt. Der vil altid være hot spots, faste eller mobile, i lokalsamfund, hvor der findes et kriminelt element som for eksempel bander.

Målet er derfor at reducere indflydelsen fra de elementer, der skaber hot spots, og det er her, det andet formål med bandestedet kan tackles. Den romantiske opfattelse af banden som beskytter af lokalsamfundet hører fortiden til, selv om den stadig lejlighedsvis fremføres af bandemedlemmerne. Det har måske engang været sandt, at bandemedlemmer opfattede det som deres mål at forsvare deres nabolag mod andre gadefolk. Disse fremmede trængte ind på området for at skade hjem og mennesker, især søstre og kærestes, der blev betragtet som lovligt bytte. Men efterhånden som den ene bandekonflikt er fulgt efter den anden igennem årtierne, er denne forklaring holdt op med at være meningsfuld. Når bandekampe og dødsfald hober sig op, lærer de nye bandemedlemmer simpelthen, at et bestemt lokalområde og dets bande er fjenden. Og efterhånden som narkohandelen indtager gaderne, bliver bandernes og bandemedlemmers modstand mod indtrængende så baseret på krænkelser af deres "erhvervsmæssige" territorium.

Ældgamle bandekonflikter og narkohandel udgør det aktuelle eksistensgrundlag for bandens territoriale/rumlige tradition. Bandegraffiti benyttes normalt til adskillelse af bandernes territorier, men de sene-

re års "tagger"-graffiti har gjort dette billede mudret. Også her nærer bandemedlemmer normalt bare en generel forestilling om grænsemarkeringerne mellem de forskellige lokalområder. På grund af denne uklare bevidsthed bærer rivaliserende bander ofte en flytbar forestilling om bandeterritorier med sig til ethvert sted, hvor de måske løber ind i en fjende. Som følge heraf kan visse bandemedlemmer endda gøre krav på en hel bydel. Den traditionelle forestilling om territoriet kan således ikke længere anvendes på samme måde som tidligere.

Men narkohandelen som den dominerende forklaring på bandekonflikter er ikke entydigt verificerbar. I 1980'erne opdagede man, at forbindelsen mellem at være bandemedlem og narkotikasælger ikke var noget en-entydigt forhold (Klein og Maxson 1994). Selv om narkotikasalg optræder visse steder, og selv om bandemedlemmer er involveret i kurervirksomhed, er det stadig uklart, om dette er den primære grund til bandekonflikter om territorier. Kort sagt er bandelivet, herunder også territorialmarkeringen, blevet så kaotisk og uforudsigelig, at det er mere sandsynligt, at forklaringen er multifaktoriel.

Af denne grund er der lys for enden af tunnelen. På dette punkt kan en afbalanceret strategi supplere politiet, når det træder ind for at tage magten i og omskabe bandeområderne og introducere (eller genintroducere) andre og mere konventionelle socialiseringsmåder. I dette mudrede farvand er vi nødt til at afvise den nuværende enten/eller-tro på bandeterritoriet som determinerende og etablere situationer (dvs. sociale og personlige muligheder) og betingelser (dvs. bygninger og trygge væresteder), der genetablerer lokalområdets karakter og identitet.

I 1950'erne blev der foretaget en organiseret indsats for at opbygge mødesteder og bilklubber i bandernes lokalområder. Et stykke tid gjorde dette initiativ et vist indhug på problemet, men indsatsen kunne ikke opretholdes, og til sidst døde den ud. Banderne vendte tilbage til tidligere tiders tilstande. I dag er der så stort et antal bander med uklare og overlappende territoriale grænser, at de steder, hvor bander-

ne opstår og hænger ud, må nytænkes, hvis det skal lykkes os at få den gamle mødestedsstrategi til at fungere i en tilpasset form. En ny strategi kunne være at integrere nogle af de tidsdimensioner, vi har bemærket ovenfor, herunder involvering af forældre, lærere og politi og forsyning af de steder, der har mest brug for dem, med lokale klubber (sport, rekreative formål, sociale udflugter, ungdoms- og forældrerådgivning, jobtilbud, undervisning/mentorordninger, lokalsamfundsservice og så videre).

I *War on Poverty* blev en tilsvarende idé implementeret i 1960'erne i form af Teen Posts, hvoraf der i Stor-Los Angeles var omkring 135. I en præsentation, jeg sidst i 1980'erne holdt for ungdomsmedarbejdere i South Central Los Angeles, spurgte jeg, om disse Teen Posts stadig var på plads, og en eller anden svarede, at der var 5 tilbage i byen. Disse steder havde en formidabel styrke, fordi de tiltrak bandemedlemmer ved at tilbyde mindstelønnede job til unge i 25 timer om ugen i et lokalt ungdomskorps (et program under New York City), og dette var i tillæg til de andre tjenester og programmer, der er nævnt ovenfor. Tiden blev stjålet af uddannede folk på et kontrolleret sted, hvor man interesserede sig for de unge.

Selv om et nyt Teen Posts-initiativ af denne art virker som meget at håbe på, må der gøres et forsøg på at etablere noget lignende. Og udformningen, implementeringen og evalueringen skal være lokalsamfundsbaseret, så forældre, lærere og politi arbejder sammen om at opstille et afbalanceret program. Et pilotprogram kan fungere som et første forsøg på at vurdere modulets effekt, og der kan skaffes finansiering og ressourcer fra forskellige offentlige og private kilder, idet der lægges vægt på en stærk evalueringskomponent med henblik på at vurdere, om projektet gør, hvad det skal.

Vi behøver imidlertid ikke sætte alt på et bræt. Mens dette større initiativ udvikles og testes med henblik på effektivitet, kan andre og mindre projekter med henblik på præventiv indsats, intervention og undertrykkelse af kriminalitet gøre en forskel. Hvis der ikke kan iværksættes en større

indsats, kan og bør vi faktisk række ud efter den mere lavthængende frugt. Jeg har engang foreslået, at de lokale biblioteker kunne gøres mobile og placeres i bogbusser (i lighed med de allestedsnærværende isvogne og andre salgsvogne, man ser i lavindkomstkvartererne i de amerikanske storbyer), som kunne køre en ugentlig runde for at gøre det lettere for børn at stifte bekendtskab med bøger, alt sammen med forældrenes støtte og deltagelse. Og måske også med en gruppe medarbejdere, som kan skrive og illustrere personlige bøger for børnene. Disse bogbusser kan også indføre den nye teknologi i tilpasset form og dermed være med til at introducere og demonstrere brugen af computere og internet for at slå bro over det "digitale skel", der ofte betyder, at de mindre heldige lokalsamfund ikke gøres fortrolige med informationsteknologien og mangler adgang til service og information.

Strukturerede internetcafeer kan muliggøre trådløs adgang til information. Næsten alle bandelokalsamfund rummer stabile, fattige men arbejdende familier, som kunne tjene som trygge tilflugtssteder eller studiecentre, hvorved man kunne bidrage til at forankre de løsgående børn i området. De eksisterende ungdomsklubber og programmer så som *Boys and Girls Club* eller spejderbevægelsen kan forstærkes ved tilførsel af ydeligere ressourcer og midler. I min barndom havde vi Woodcraft Ranger (Vara-Ortiz 2007) i skolen og CYO (katolsk ungdomsorganisation) i den lokale missionskirke (Santo Niño, en satellitkirke til St. Vincent-kirken).

Pointen i at etablere alle disse forskellige initiativer et sted er at gennemsyre det med alle mulige former for positive påvirkninger og bombardere de unge med mange valgmuligheder, som ikke kan undgå at gøre en forskel for dem. Vi må skabe nye virkeligheder, scenarier og manuskripter, hvis vi ønsker nye dramer og nye handlingsmønstre for vores børn. At fange de unges opmærksomhed igen på denne måde går hånd i hånd med, at de siger JA til valgmuligheder, som hidtil var ikke-eksisterende eller

minimale. Deres tid er bedre brugt på steder, der kan gøre en forskel for dem. Nejsigerne vil køre frem med forskellige ideologiske argumenter om, at disse tanker blot er endnu en bunke "regeringsprogrammer". Det bedste svar herpå er at påpege, at når vi skal løse et hvilket som helst problem, er vi nødt til at se på kendsgerningerne i virkeligheden og have mod til at tænke "ud af rammen" her og nu – vi må ikke lade os fastholde i henkøgte debatter fra de svundne dage i 1960'erne.

MENNESKER

Det skulle på nuværende tidspunkt være selvindlysende, at når tidsstyringen omlægges og stedets magt omkonfigureres, er menneskene ligningens essens. Under hele diskussionen om at stjæle tid fra og forandre stedet, hvor de unge samles, har det hele tiden været forældre, lærere og politifolk, der er kommet ind i billedet. I det foregående afsnit var det ret indlysende, at omsorgsfulde og veluddannede mennesker kan gøre en forskel, forudsat at tiden blev stjålet fra gadesocialiseringen og nye og udvidede programmer på bestemte steder skabte nye socialiseringsrutiner.

Den gruppe mennesker, der potentielt kan slutte sig til kampen for et sundt lokalsamfund, er stor. Øverst på listen står beboerne i lokalsamfundet selv, herunder forældre, lærere og politifolk. Medlemmer af de stabile, fattige men arbejdende husholdninger, som er nævnt ovenfor, kan udnyttes som lokalsamfundsledere. Det er vigtigt at bemærke, at op mod 70% af alle bandemedlemmer i sidste ende "modnes" og forlader den alvorlige bandeaktivitet igen, og disse personer udgør en del af lokalsamfundet, som enten kan bidrage til at accelerere processen for unge i risikogruppen eller omvendes til at udgøre en del af en positiv løsning. Der findes måder, hvorpå man kan få nuværende og tidligere bandemedlemmer til at undergrave bandeværdier og -normer og hjælpe de yngre medlemmer med at modnes og forlade banden. Nogle af disse personer er blevet

trætte af uforudsigeligt, destruktivt kaos på gaden og har været indsat i forskellige former for institutioner og oplevet en opvågning. De er derfor modnet og har trukket sig ud.

I tidligere tider har der været programmer, som rekrutterede og screenede tidligere gadebandemedlemmer med henblik på at dirigere den nye gadegeneration uden om banderne. *Community Youth Gang Services* i 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne var et af disse projekter i Los Angeles. *War on Poverty* fra 1960'erne havde en tilsvarende komponent i form af de ovenfor nævnte Teen Posts og opsøgende arbejde i forhold til de unge. Det nuværende *L.A. Bridges*-program har integreret visse aspekter af denne lokalsamfundsfilosofi, og der er mange grundlæggende rester af denne praksis også i andre områder af byen. Ideen er god, men der er brug for forbedringer, og projektet må forstærkes.

På grund af visse skandaler og uregelmæssigheder, som er blevet forbundet med tidligere bandemedlemmer, der senere er blevet gadevejledere, er der mange embedsmænd og borgere, som rynker panden ved tanken om en tidligere kriminel, der involveres i interventionsprogrammer og forebyggelse af gadebander. Men hvis screeningsprocessen er omhyggeligt udformet, og hvis forældre, lærere og politi involveres i processen sammen med andre medlemmer af lokalsamfundet, kan der findes mange omsorgsfulde og velinformerede enkeltpersoner, som kan bidrage til at fremskynde modningsprocessen i bandeplagede lokalsamfund.

Hvad der især er vigtigt ved formulering af denne facet af en afbalanceret strategi, er at sikre den rette forberedelse og uddannelse til de udvalgte personer, som skal stå for vejledning og rådgivning af gaden unge. Konceptet er enkelt nok: Hvis nogle af disse folk er de samme OG'er og *veteranos*, som de yngre brødre efterligner og følger, hvorfor kan vi så ikke vælge de villige blandt dem til at føre ungdommen i den modsatte retning? Det er næppe nødvendigt at sige, at dette med større sandsynlighed vil lykkes, hvis alle de andre anbefalede programmer er etableret, såle-

des at de reformerede bandevejledere er bevæbnet med en lang række valg og muligheder, som kan bruges til at styre den yngre generation ind på en positiv vej.

KONKLUSION

Politiets og retssystemets undertrykkelsestaktikker, der i forvejen bruges for meget som løsning på et problem, de ikke har skabt, har kun moderat og pletvis succes med at påvirke bandeproblemet. Det gør ikke nogen forskel, hvor mange fængsler vi bygger, eller hvor mange ungdomsbander vi sætter i dem – den nuværende strategi har slået fejl. Og det har den, fordi den ikke er baseret på fakta og videnskab og menneskelig udvikling og sund fornuft. Vi må være ærlige og anerkende dette forhold, og vi må dristigt og modigt udstikke en ny kurs. Fokus på problemets rødder vil skabe logiske løsninger og sigte ikke bare på at dæmme op for den værste vold, men også på at indlede den lange, svære march mod genetablering af den sociale kontrol. Selv om stokken vil komme til at spille en rolle som straffeinstrument, må fokus flyttes til introduktion af gulerødder og belønninger tidligt i et menneskes liv – som modvægt til den nuværende praksis gennem indlemmelse af præventive initiativer og intervention i formen.

I kombination og efter behov kan præventive strategier sammen med interventioner og retshåndhævelsesstrategier bruges hele livsforløbet igennem, idet man lægger vægt på den model af den menneskelige udvikling, som er skitseret ovenfor. Udviklingsmæssige spørgsmål kan integreres i denne version af en bred strategi. For det første begynder et menneskes sociale liv på det sted, vedkommende fødes og vokser op, og som bemærket udklækkes bandemedlemmer i nogle af de mest nedslidte og forfaldne dele af en region (storby eller andet). Deres forældres (og bedsteforældres) indkomst og beskæftigelse hører også til blandt de laveste og har lavest status, og alt dette bidrager til et socialt liv præget af begrænsninger af ressourcer og muligheder for uddannelse og social mobilitet. Sted og status er ofte på ødelæggende

vis forbundet med familiestruktur og organisation, hvor belastede husstandsmønstre og levevilkår afspejler en svækket social kontrol. Dette i kombination med dårlig læringsparathed i hjemmesituationen og den alment anerkendte dårligere skoleuddannelse, der står til rådighed i de fattige områder. Endelig bliver selvidentificeringsprocesserne gjort skrøbelige og fragmenterede under sådanne omstændigheder. Trods vanskelighederne er det derfor forbløffende, at kun en lille, om end talrig, andel af ungdommen i bandeområderne er gadesocialiserede og derigennem introduceret til et bandemønster fra en tidlig alder.

De andre emotionelle, kognitive og fysiske udviklingsaspekter påvirkes også, ligesom den sociale vækst og stabilitet. For eksempel kan det at leve i et visuelt tydeligt anderledes og rumligt separat lokalsamfund få uanede konsekvenser for et menneskes emotionelle, kognitive og fysiske integritet, eftersom masser af forskning har fremhævet, hvordan bandeområderne sætter menneskers mentale og fysiske velvære over styr. På tilsvarende måde påvirkes kognitive og fysiske personlige forandringer af de miljømæssige begrænsninger og omgivelser.

Alle initiativer, der tages, bør opfattes som en samfundsmæssig strategi til alles bedste, og koordination og samarbejde er af yderste vigtighed for programmets succes (Klein og Maxson 2006). Den integrationsmæssigt multimarginaliserede ramme, som vi har nævnt på de første sider, giver dybde og bredde til et bredt lærred og viser, hvorfor og hvordan der sker nedbrud i den sociale kontrol. Dermed må også mange andre faktorer overvejes, såsom økologisk, socioøkonomisk, sociokulturel og sociopsykologisk marginalisering, der tilsammen påvirker visse medlemmer fra især etniske minoritetsgrupper med lave indkomster. Disse faktorer forstærker alle hinanden kraftigt og fører visse hårdt ramte familier til utilpassede, destruktive adfærdsmønstre. Hvis man vil forstå nogen enkelt af de kræfter, som her er på spil, er det nødvendigt at forstå dem alle og sætte ind imod dem med en bredt baseret strategi. Den sociale kontrols sammen-

brud udfolder sig under disse større kræfters fødselsveer, og en undersøgelse af tabet af social kontrol må tage hensyn her til.

Der foreslås altså en makrotilgang med henblik på et partnerskab mellem offentlige og private enheder ved formulering, implementering og evaluering af bandeprogrammer. Specifikke mikromålsætninger kan rettes mod økologiske, økonomiske, sociale, kulturelle og psykologiske enkeltfaktorer – specielt sådanne, som vedrører familier, skoler og retshåndhævelse.

Hvis man koncentrerer sig om, hvad de unge gør med deres tid, sammen med hvem de gør det, og hvor, samt om de steder, hvor disse aktiviteter foregår, og de mennesker, der er involveret, har man et solidt udgangspunkt. Det er en fornuftig måde at revaluere den etniske minoritetsungdom i lavindkomstfamilier på med hensyn til deres rolle og erfaringer, som led i en bredere anlagt strategi til helbredelse af vores lokalsamfund. Hvis vi lægger slagordene til side (“Byg skoler, ikke fængsler”), giver det langt bedre mening at gå efter en afbalanceret strategi, når vi vil afhjælpe byungdommens behov og problemer.

Oversættelse: Ole Lindegård Henriksen

LITTERATUR

- Bursik RJ, Grasmick HG (1995): "Defining gangs and gang behavior" i *The Modern Gang Reader*, red. Klein MW, Maxson CL, Miller J, pp. 8-13. Los Angeles: Roxbury Pub Co.
- Curry GD, Richards AB, Fox RJ (1994): "Gang Crimes and Law Enforcement Recordkeeping". Washington, DC: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice, Research in Brief.
- Decker SH, Van Winkle B (1996): *Life in the Gang: Family, Friends, and Violence*. New York: Cambridge University Press.
- Erikson, E (1968): "Psychosocial Identity" i Sills, D (red.): *International Encyclopedia of the Social Sciences*, vol. 7,61-65. New York: Macmillan; Free Press.
- Esbensen F-A, Winfree LT (1998): "Race and Gender Differences between Gang and Non-Gang Youth: Results from a Multisite Survey" i *Justice Quarterly* 15(3): 505-26.
- Hirschi T, Gottfredson M (1983): "Age and the explanation of crime" I *American Journal of Sociology* 89(3):552-84.
- Huff CR (1990): "Denial, Overreaction and Misidentification: A Postscript on Public Policy" i *Gangs in America*, red. Huff, CR. Newbury Park:, CA: Sage Publications.
- Jackson P, Rudman C (1993): "Moral Panic: The Response to Gangs in California" i *Gangs: The Origins and Impact of Contemporary Youth Gangs in the United States*, red. Cummings S og Monti DJ. Albany: State University of NY Press.
- Klein M, Maxson C (2006): *Street Gang Patterns and Policies*. New York: Oxford University Press.
- Klein M, Maxson C (1994): "Gangs and cocaine trafficking" i *Drugs and the Criminal Justice System: Evaluating Public Policy Initiatives*, red. MacKensie D, Uchida C, pp. 136-48. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Moore J (1991): *Going Down to the Barrio: Homeboys and Homegirls in Change*. Philadelphia: Temple University Press.
- Shakur, Sanyika (alias Monster Kody Scott) (1993): *Monster: The Autobiography of an L.A. Gang Member*. New York: Atlantic Monthly Press.
- Short J (2001): "Youth Collectivities and Violence" i White S (red.): *Handbook of Youth and Justice*, 237-64. New York: Kluwer Academic/Plenum.
- Thornberry TP (2001): "Risk factors for gang membership" i *The Modern Gang Researcher*, 2. udg., red. Miller J, Maxson CL, Klein MW, pp. 32-43. Los Angeles: Roxbury Pub. Co.
- Weisner TS (1997); "The Ecocultural Project of Human Development: Why Ethnography and Its Findings Matter". *Ethos* 25 (2): 177-90.
- Vara-Ortiz, F (2007): "Building bikes keeps teens out of the streets" *L.A. Times*, B3, 12. november.
- Vigil JD (2007): *The Projects: Gang and Non-Gang Families in East Los Angeles*. Austin: University of Texas Press.
- Vigil JD (2004): "Gangs and Group Membership: Implications for Schooling" i Gibson JM, Gandara P, Koyama J (red.): *Peers, Schools, and the Educational Achievement of U.S.-Mexican Youth*. New York: Columbia Teachers College Press, pp. 87-106.
- Vigil JD (2002): *A Rainbow of Gangs: Street Cultures in the Mega-City*. Austin: University of Texas Press.
- Vigil JD (1999): "Streets and Schools: How Educators Can Help Chicano Marginalized Gang Youth". I *Harvard Educational Review* 69(2): 270-88, 1999.
- Vigil JD (1993): "Gangs, Social Control and Ethnicity: Ways to Redirect" i *Identity and Inner-City Youth: Beyond Ethnicity and Gender*, red. Heath SB, McLaughlin MW. New York: Columbia University Press.
- Vigil, J.D. (1988a): *Barrio Gangs: Street Life and Identity in Southern California*. Austin: University of Texas Press.
- Vigil JD (1988b): "Group Processes and Street Identity: Adolescent Chicano Gang Members" i *Ethos* 16(4):421-45.